

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Gernandts Boktr.-Aktieb.

N:r 4 (214)

Fredagen den 22 januari 1892.

5:te årg.

Prenumerationspris pr år:
Idun med Modetidning och
koloretrade planscher ..... kr. 8:—
Idun m. Modet. utan kol. pl. » 6: 50
Idun ensam..... » 4:—

Byrå:
Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr.
(Aftonbladets nya hus.)
Prenumer. sker i landsorten å post-
anstalt, i Stockholm hos redaktion.

Redaktör och utgivare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas å byrån kl. 12—1.
Allm. Telef. 61 47.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag.
Lösnummerspris 15 öre.
(vid kompletteringar).

Annonspris:
35 öre pr nonpareillerad.
För »Platssökande» o. »Lediga platser»
25 öre för hvarje påbörjad tiotal-stafv.
Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Alma Kjellberg.

Det har varit en tid, rik på sorg, som vi senast upplefvat. Den härjande farsot, som lik en giftig vind strukit fram öfver hela Europa, har kräft dyra offer. Hvarje ny dag har gifvit oss nya dödsbud och nya ämnen till smärta. Äfven i svenska led har manspillan varit stor, och särskildt ha Iduns läsarrinnor haft anledning med oro dröja vid medsystrars sjukbäddar och i förtid redda grafvar. Lycklig den, hvilkens kära de svarta skuggorna icke nått!

När ett ungt lif — mänskligt att döma rikt på löften, rikt på framtid — plötsligt skördas, då får saknaden ett eget vemo. Kring det namn, som i dag läses här ofvan, knöto sig vackra förväntningar, till dess med ens från den tyska huvudstaden ingick budskap, att *Alma Kjellberg* i det nya årets första vecka för alltid lagt ned sin stråke. Dödsorsaken var följden af en lunginflammation, som redan på eftervintern och våren 1888 kastade fröken Kjellberg på sjukbädden, och som — aldrig fullt häfd — i dessa kritiska tider bröt upp på nytt.

Den 8 i denna månad fördes hon till sin sista hvila i främmande jord.

Den syskonkrets, ur hvilken Alma Kjellberg utgått, har gjort sig känd för rika konstnärliga anlag. En hennes syster är den unga skulptrisen Agnes Kjellberg, hvilkens bild Idun i n:r 32 för i fjol bragte sina läsarrinnor. En annan syster är den kända pianisten Olga Kjellberg. Violinen blef det redskap, som valdes att gifva uttryck för Alma Kjellbergs rika musikaliska temperament.

Hon föddes i Venersborg den 1 mars 1866; var således vid sin död blott 25 år fyllda. Vid konservatoriet i Stockholm erhöi hon sin musikaliska uppfostran, där F. Book var hennes lärare i violinspelning. Efter avslutade studier började hon med stor framgång uppträda på konserter och erhöi snart därefter anställning vid Dramatiska teaterns orkester, hvilken då leddes af orgelnisten Heintze, och hvilken plats hon under några år bibehöll. Under dessa år i hemlandet medverkade den unga artisten ock vid ett stort antal af k. operans symfonikonserter och vann i

Ej sällheten beror af öden och af lycka:
Att vara nöjd, det är att vara säll.

A. G. SILFVERSTOLPE.

enskildare som i vidare kretsar allt flere vänner för sitt själfulla spel och sitt anspråkslösa, älskvärda väsen.

I september år 1887 begaf sig Alma Kjellberg till Berlin för att under ledning af en af den moderna violinvirtuositetens heroer — Sauret — utbilda sig i sitt fack. Den lysande konstnären fann i den unga svenskan en värdig lärjunge, af hvilken han snart lärde sig vänta det allra bästa. Han uttalade sig ock alltid med synnerlig berömmelse om hennes spel.

I fjol anställdes Sauret vid musikkonservatoriet i London: Alma Kjellberg följde sin präceptor dit. Då på sistone hennes sjuklighet dock började taga öfverhand, återvände hon till Berlin, där hon hade sin syster Agnes nära sig, hvilken numera ock är bosatt därute.

Det blef hennes sista färd.

År 1890 aflade den unga lofvande konstnärinnan sitt senaste besök i fäderneslandet, från hvars Musikaliska akademi hon innehade ett stipendium. Under studieåren i Berlin ha dock alltjämt, som angenäma hälsningar till vännerna här hemma, trängt underrättelserna om hennes framgångsrika deltagande i kejsarstadens musiklif.

En åldrig moder delar vid hennes graf syskonens sorg. Om deltagandet kan lindra, känna de helt visst, att detta här hemma sträcker sig lika vida som sympatierna för den unga, rikt begåfvade konstnärinnan, hvilken öde det skulle blifva att så tidigt kallas bort till en värld, där den fullaste harmoni råder.

Lycka.

Om man till flere olika personer skulle framställa den frågan: hvad räknar ni som lycka, skulle man troligen få olika svar; fortsattes förhöret i större skala, blefve nog en rätt stor öfverensstämmelse märkbar. De flesta räkna lycka som ungefär detsamma, nämligen öfverflöd. Öfverflöd på penningar, öfverflöd på njutningar, öfverflöd på glädje, kärlek, nöjen — detta är för de flesta liktydigt med lycka. Detta veta vi alla och hafva klart för oss. Men här kommer något mera till, som vi icke alltid tänka på.

Det är nämligen detta — uppfattningen af huru vi skola finna lyckan. De flesta tänka sig lyckan såsom någonting, hvaröfver ingen har någon makt, något som faller öfver oss utan någon vår förskyllan och värdighet. Och vid första påseendet ser det nog också ut så. Den eller den har ovedersägligen lyckan med sig i alla sina företag — ja, de finnas, som lyckan ordentligt förföljer. Men se vi närmare på saken, få vi ofta nog klart för oss, att detta egentligen icke, åtminstone icke alltid, betyder »lycka», utan blott att lyckas. Detta är naturligtvis också en lycka, så till vida som det ju alltid måste medföra en känsla af lycka, när man vunnit framgång.

Men eljes är det stor skillnad på lyckan och att lyckas. Det senare kan bero på en slump, den förra beror på oss själfva. Ty lyckan, den verkliga sanna lyckan, är icke

en gåfva och ej heller en lotterivinst. Det kan väl så tyckas, att den, som allt går väl i hand, som skonats för sorger och motgångar, som arbetar med framgång, som har fullt upp och att dela med sig af denna världens goda, att han skall veta, hvad lyckan är, att han skall alltid vara lycklig. Rättvisligen borde han också vara det, men är han det alltid?

Sanningsenligt måste härpå svaras: nej, icke alltid. Nästan alla hafva vi gjort den erfarenhet, att de människor, som vi ansett vara — och som verkligen också borde vara lyckliga, vid närmare påseende dock befinnas icke vara det. Och här visar det sig, att lyckan beror icke af yttre omständigheter, utan af hjärtats och sinnelagets beskaffenhet. Detta bekräftas än ytterligare däraf, att människor, som lefva i djupt betryck och måste kämpa med svåra lidanden, dock ofta äro lyckliga.

Hvaraf kommer då lyckan?

Icke af rikedom, ty i så fall skulle de rika aldrig hafva en ledsam dag, och det veta vi alla, att de hafva. Icke af höghet och ära, ty just på samhällets höjder gäspar mången munnen ur led af blott tråkighet. Icke i obegränsade njutningar, ty det se vi blott alltför ofta, att just det att ingen gräns är utstakad störta i olycka. Det är för den tänkande nästan solklart, att det som mängden räknar för lycka, nämligen öfverflödet, just detta är ofta nog ett hinder för lyckan. Snarare skulle man då kunna säga, att måttlighet i allt är lyckan, så vida icke detta just vore ett medel att nå lyckan — och ganska ofta också att behålla henne.

Lyckan är alldeles personlig. Det kan ej nekas, att somliga människor äro mer än andra personligen disponerade för lycka. De hafva något soligt i lynnet, något varmt i hjärtelaget, som gör, att de alltid försöka se den bästa sidan af allting, alltid äro tillhands med ny tröst både åt sig själfva och andra, alltid med nytt mod resa sig efter ödets slag. Detta är, som sagdt, en förmånlig disposition, och icke alla äga den. Men skulle den ej kunna i viss mån förvärfvas?

Man talar om, att barnen »brås på föräldrarna», och naturligtvis spelar också detta någon roll. Men ofta nog utvecklas detta »påbrå» ganska mycket, därigenom att föräldrarna själfva icke bry sig om att bortarbota sina egna fel och svagheter, utan måste låta barnen opåtaladt taga efter allt hvad de se och höra. Om far och mor ständigt knota och äro missbelåtna, afundas andra deras besittningar och ringakta sina egna, så vore det väl underligt, om barnen ej skulle blifva missnöjda, afundsamma och anspråksfulla. Och om sedan lyckans häfvor också bokstafligen regna öfver dem, skall dock detta från barn- domen invanda knotande hindra dem från att blifva lyckliga, såvida icke någonting alldeles oförutsedt öppnar deras ögon.

Eller när de föräldrar, hvilkas tillgångar sådant tillställa, göra sig all upptänklig möda att tillfredsställa barnens oupphörligt stegrade anspråk, utan att besinna, att de därigenom tillintetgöra hvarje möjlighet till lycka i framtiden — huru skulle då deras barn, en gång komna till mogen ålder, kunna förstå att vara lyckliga?

Det finnes ännu ett annat sätt att från-

röfva sina barn den timliga lyckan. Huru mången fattig moder säger icke i sitt oförstånd: »Min flicka eller min gosse skall bli lyckligare än jag, skall icke behöfva sträfva, icke försaka så som jag,» o. s. v. Och så försaka både mor och far mer, än de borde och kunde, barnet växer upp med anspråk på lifvet, som aldrig kunna tillfredsställas, och blir vida mera olyckligt, än det hårdaste arbete och de bittaste försakelser kunnat åstakomma.

(Härmed är ju icke sagdt, att sorger, bekymmer och försakelser utgöra lyckan i lifvet, utan blott att man kan äga lyckan trots allt detta, och att rikedom och timliga fördelar icke gifva något bref på lyckan.)

Men huru då finna lyckan? Hvad skall man göra, om nu lyckan beror på oss själfva?

Man skall bjuda till att vara nöjd; man skall vara anspråkslös; man skall lära sig förstå, att lyckan bor inom, icke utom oss. Det är en disciplin, som hvar och en kan ålägga sig själf, den att icke knota, att med tålmod fördraga, hvad som ej kan ändras, att med tacksamhet mottaga, hvad lifvet ger oss, att glädjas äfven åt små gåfvor och att taga vara på äfven de obetydligaste af lifvets glada och goda sidor. Det går också an att bearbeta sitt eget sinne och hjärta, att öfvervinna sig själf, och blott och bart detta, att vinna seger öfver sig själf, är en försmak af lyckan.

Verklig lycka — det är frid med sig själf, med sin nästa, med sin Gud, det är kärlek, offer, försakelse, arbete i det godas tjänst.

Allt detta ger lycka, är lycka. Men det kommer aldrig till den, som icke själf arbetar på att förskaffa sig det. Däremot är det så, att ju mera man arbetar på denna lycka, dess rikare blifver hon, dess längre stannar hon kvar.

Mathilda Langlet.

Ett litet hem.

Af Laura Fitinghoff.

»Nej, men du är ju en riktig liten häxa, en fe! Kan du trolla, barnunge! Blommor, bladväxter och — Anna,» — han mulnade — »har du lånat pengar? Fiskargossen, konstverket, som jag tänkt skaffa till vårt hem, en gång »då vi bli rika» och jag utan saknad kan undvara ett fjärdedels hundra! Hur har du fått dem? Och Snödroppen?» —

Den unga frun bara skrattade, tänderna lyste som pärlor och ögonen glänste. Det kom ett varmt glödande skimmer i dem från den flammande brasan.

Från blomstergrupperna vid fönstren spreds ett mildt ljus från ett par små lampor med skära kupor, till hälften dolda i det gröna. Ljusglans och värme i hvar vrå . . .

»Ja, hvad är det!» afbröt den unga hust-run sin mans undrande utrop — »men ser du detta —!»

Hon gick fram till fönstret och började höja och sänka rullgardinen, hifvande som en

liten sjöman. Han stod bredvid och såg ut som ett frågetecken.

»Att anskaffa bilder och blommor, ser du, därtill fordras egentligen bara tur, ben att springa med och se'n en liten bra näsa att snoka upp skatterna med. Men *rullgardiner!*» Hon knäppte händerna och riktade tillintetgjord ögonen mot taket — »Nej vet ni, det var nästan oförskämtdt, en spindel — komma nerdinglande från mitt nyborstade tak — det skola vi bli två om.» —

»Nej, nej, Rossy!» Han fängslade hennes armar. »Det är en äkta liten lyckospindel — *araignée de soir grand espoir!* Den spinner ju bara lycka åt oss —!»

»Ja visst!» Hon kysste honom. En ny ljusreflex i ögonen — »Ja rullgardinen —! Ser du, för en stackars kvinna att få upp sådana fordras det mod — fysiskt, då man tornat upp två stolar på ett rangligt bord att stå på för att nå upp, och moraliskt, ty det är fruktansvärdt, hvilken viljekraft, hvilket tålmod och ihärdighet det kräves. Med den här lilla borsten har jag borrarat sju hål, innan jag fick bredden på gardinkäppen att passa till krokarne, och så har jag trott, att det varit bra, och krånglat mig ner och börjat hifva på snöret, och *surr* — så har jag haft hela gardinen öfver mig och hållit på att bli ihjälslagen af järntenen nere i ändan på den på köpet. Men ser du *nu!*»

Och så började hon sin sjömanöver igen, i det hon ofrivilligt drog undan sitt hufvud och med ögon och öron uppmärksamt följde den högra gardintrissan.

Han drog henne häftigt från fönstret, och hon följde med gardinsnöret i handen.

»Gud bevara dig för sådana dumheter, barn! Tänk om du fallit ned...!»

»Asch, du skall inte inbilla dig sådant! Fina höll ju i stolsbenen hela tiden! Men du kan tro, att jag sparat in åtskilligt genom min handtverkarförmåga — Se här är räkning!»

Han tog gardinsnöret ur hennes hand och fastgjorde det, medan hon sprang till dörren, strök ner luggen och bugade sig tafatt.

Han efter och nappade räkningen af henne. Läste:

An — spikatt fast mattan i salängen 3 kr. Ditto spikatt fast och hängt upp diverse släktingar i olja och värlandskap ditto 25 öre per styck för de stora, 15 öre för de små summa 5 kr. borrhning och uppsättning af rullgardiner fem lufter 10 kr. An 25 öre lackerfermissa, putsat opp gungstol och salsmöbel — Per för 25 öre bronsstinkur till förgyllning och arbetet dermed 3 kr. Summa 21:25.

Hennes man hade satt sig i gungstolen vid brasan. Hans ögon voro fuktiga, men han skrattade ändå så hjärtligt, att hon på pal-len bredvid honom blef nästan stött.

»Du förstår väl — det skall vara likt en riktig räkning med »An» och »Per!»

»Visst!» Han skrattade ånyo.

»Var allvarsam nu, skall du få höra! För hvar sak jag fått färdig utan främmande hjälp, har jag »betalt» i den här lilla asken af det där tillskottet till hushållet, som du gaf mig, till tapetserare och hjälpgumma. Jag har knappt vågat se efter, huru mycket det hade blifvit, och när du kom hem den här gången från mötet, så ville jag prompt, att du skulle ha din »fiskargosse» att fröjda din konstnär-själ med, och jag älskar »Snödroppen». Själ kan jag ju ställa mitt hem i ordning, fint och snyggt och ordentligt ungefär som en billig tapetserare och en bra hjälpgumma. Men tafforna, blommorna och lamporna, konstverken, — det som du tycker om — och jag med för öfrigt — ser du *det!* Är det inte

gudomligt med den där »fiskargossen», som sitter där i det gröna och kastar hufvudet tillbaka, rusad bara af lyckan att lefva? Och »Snödroppen» där borta under palmen — så drömmande och omedveten, med så mycken kraft och skönhet och ett *svenskt* konstverk till på köpet! Tycker du, att det är mycket tråkigt, att den har en bit af armbågen afslagen,» tillade den unga hustrun och såg litet häpen och ångerfull ut.

Den hänfödda glansen i hennes mans ögon slocknade.

»Såg du inte efter det, då du köpte den, eller har Fina åter hedrat sig?»

Den unga frun såg mycket förnärmat ut. »Skulle inte jag se, att en bit af armbågen var borta på ett konstverk? Om ett hårstrå vore borta vid ett ögonbryn skulle jag se det!»

Hennes man log litet tvätydigt.

»Och Fina,» fortsatte hon, verkligen retad. »Just som om hon skulle få röra vid våra *konstsaker*,» hon lade en stolt tonvikt på det sista ordet. »Men du — inte såg du, att »Snödroppens» armbåge var borta?»

»Ja, då den där lilla gröna slingan ligger öfver, så att man ej ser den —!»

»Nå, det är ju med flit gjordt, förstår du!»

»Det är väl något fel med »fiskargossen» också,» frågade mannen och granskade mistroget föremålet för sin fråga.

»Åh, ingenting,» ifrade hustrun, »ett par tår. Det var ju bristen på dem, som gjorde att jag fick den efterlängtrade pjäsen så billigt. Som den nu är placerad, märkes ingen skada. Men jag, som vet, att han är utan tår, och ser, huru lycklig han kan vara ändå, jag tycker, att han är älskligare och rarare än någonsin. På muséerna gå vi ju och njuta af konstverk, som äro utan både armar och ben och näsor, hvilket då är riktigt orimligt. Och jag tyckte icke, att det skulle göra något, att det var ett *litet* fel på våra konstverk. Jag tänkte, Ludvig,» — hon smög sig intill honom. — »att hemmet och *vi hustrur* äro till att framhålla det vackra och det goda — och att på ett fint sätt dölja bristerna. Tror du inte, att det är rätt?»

»Om jag tror det — du hemmets genius, du välsignade lilla skatt till hustru!»

»Vid Rubikon».

*Hon sitter tyst och grubblar på sin framtid,
I denna natt hon göra skall sitt val:
»Den rike mannen» har till henne friat
I går på Amaranthens stolta bal.*

*Han är ej mera ung — det må bekännas,
Men desto äldre adelsnamnet är,
Och många hårstrån pryda ej hans hjässa,
Men desto fler' kraschaner bröstet bär.*

*I morgon redan skall han hämta svaret,
Men ack, en annan väntar ock sin dom,
En barndomsvän, som länge henne älskat,
Så rik på kärlek, som hans börs är tom.*

*På Innocensen uti kotiljongen
Han fäst en fjäril lätt vid hennes barm.
Den darrar ännu kvar, dess trolska vinge,
Och vid dess åsyn färgas kinden varm.*

*Å ena sidan gods och guld i massa,
Å andra en i styfrar räknad lott,
Å ena sidan ekipage och fuchsar,
Å andra knappa spårvagnsslantar blott!*

*Å ena sidan präktiga salonger,
Å andra kanske trenne rum och kök,
Å ena sidan baler och visiter,
Å andra endast hushållsbråk och stök.*

*Hvem skall då segra? Tyden mig den gåtan,
I klara stjärnor uppå himlens hvalf!
Skall Amors vackra fjäril lyfta vingen
Och lämna fältet fritt — för Arons kalf?*

.. J ..

Den första fläcken.

»Det är märkvärdigt, huru fru B. alltid är fin och ren. Aldrig en fläck, ehuru klädningen är nästan utsliten, och ändå vet jag, att hon flitigt rör sig både i kök och källare. Jag får lof att fråga henne därom.»

»Det är en mycket enkel konst,» svarar fru B. på denna fråga, »jag gnider alltid ytterst omsorgsfullt ut den första fläcken.» Den första är rent af demoraliserande. Har man haft en klädning i månader utan fläck, kan man vara öfvertygad om, att den första fläck, som får sitta kvar, inom en vecka följes af tio- och tjugtals fläckar.

»Det var då skönt, nu får man åter promenera på golfvet,» menade en husfader, då vid ett besök några skrämor kommit på det nymålade, så omsorgsfullt aktade golfvet. En månad därpå tänkte ingen mera på att akta golfvet.

Den första fläck på sanningens spegel i den lilla barnasjälen fördunklar snart hela spegeln, om det ej genast med kärleksfullt allvar gnides ut.

Den första obestrafade olydnaden följes snart af flere.

Den första anmärkningen i betygsboken fyller snart hela boken.

Den första genomsvirade natten följes snart af flere, om ej allvarligt arbete utplånar dess minne.

Det första greppet i främmande kassa följes snart af storartad balans.

Det första steget på det sluttande planet följes snart af hejdlöst nedstörtande, om ej allvarlig ånger och försonande kärlek i tid hejda steget, omsorgsfullt utplåna den första fläcken.

Må man ej rygga tillbaka för både allvar och bestämdhet, då det gäller att gnida ren den lilla barnasjälen, men må man äfven vakta sig för att själf genom misstänksamhet och onödig stränghet sätta den första utplånliga fläcken på barnets rena sinne.

Maria Nyström.

En förklaring.

I Iduns senaste julnummer var under titeln »Pastorskans stora middag» intagen en skiss af den högt skattade författarinnan fru Anna Wahlenberg-Kjerrman. Denna skiss synes hafva väckt ond blod hos åtskilliga medlemmar af landets aktade folkskollärarekär, att döma af de skrivelser, som ingått till såväl Iduns redaktion som direkt till författarinnan. Att det ej varit författarinnans afsikt att med sin skiss det ringaste förnärma någon eller att framställa de i skissen uppträdande skollärarne som typer, vare sig i ena eller andra hänseendet, för hela kåren, togo vi från början för gifvet och äro ännu mer öfvertygade där-om efter vårt senaste samtal med henne. Lika litet torde någon, som det allra minsta följt med tidningen Idun under dess nu 4-åriga tillvaro och lagt märke till de tendenser, som alltid fått göra sig gällande vid tidningens redigering, kunna tillvita oss att i elakt uppsåt och för att skada en allmänt aktad och ansedd kär hafva intagit skissen. Iduns utgifvare, själf son af en folkskollärare och med många anförvanter, som ägnat sig åt det maktpåliggande och aktningvärda, om ock ej alltid så tack-samma, folkskollärarekallet, bör af dem, som känna honom, ej misstänkas för dylikt.

Det enkla sakförhållandet här är det, att författarinnan, hvars arbeten ju höra till våra mest lästa och omtyckta, med sin kända blick för det komiska och burleska fått fatt i ett ämne, vid hvars utveckling hon så mycket mindre kunnat undgå att så som hon gjort teckna de figurer, hvilka nu å vissa håll väckt anstöt, som hon grundat sin skiss på en verklig tilldragelse i en församling, hvars namn hon meddelat oss.

Och lika väl som det ej kan falla författarinnan och redaktionen in att bedöma hela folkskollärarekåren efter ett par, tre mer än lofligt grofva och ohöfliga skrivelser, som kommit dem tillhanda, så äro vi ock öfvertygade om, att de allra flesta af folkskollärarekårens medlemmar ej skola bryta stafven öfver oss för hvad i denna sak passerat.

För Iduns redaktion
Frithiof Hellberg.

Carl Johan Svensén.

De dessa dagar har årets riksdag högtidligen öppnats. Vi ha ansett det vara en lämplig tidpunkt att bringa våra läsarinor bilden af en man, som kanske i högre grad än någon annan inom den svenska riksförsamlingen kämpat för häfdandet af kvinnans anspråk och rätt.

Det var en gång, då andra kammarens kalmarbänk var något annorlunda, än den nu är, då man därifrån hvarken hörde A. P. Danielsons allvarliga eller Nils Petersons i Runtorp torroliga yttranden om grundskatter och indelningsverk, tullar och värneplikt, vägunderhållning och rösträtt. Den gången — det var 1867 års riksdag — suto på denna bänk, som alltid haft att framvisa en eller annan märklig representant, Emil Key, den skriftlärde bland landmannapartiet, Jonas Jonasson i Gullaboås, den store fredsvännen, och rektor Dahm, den bekante pedagogen och läroboksförfattaren. Platsen

Carl Johan Svensén.

såsom representant för Aspeland och Handbörds härad intogs samtidigt af *Carl Johan Svensén*, då 43 år gammal och ägare till ett hemman i Tveta socken af Kalmar län. Det var just Svensén, som bragte nya, icke minst för den tiden ovanliga ämnen under riksdagens afgörande, och det var likaledes Svensén, som, ifrande för humanitära, mindre materiellt gagnande, men därför icke mindre praktiska reformer, ofta lämnade obeaktadt utlåtandenas och siffrornas torra språk, med hvilket han dock ingalunda var obekant, för att i kraftiga, bevakande ordalag vädja till rättskänslan hos sina kammarmarkater. Föremålet för hans intresse, hans studier och hans värtalighet var detsamma, som det varit under många föregående år, ända sedan han 1859 såsom ledamot af bondeståndet inträdde i riksdagen: det var kvinnan, och särskildt värnandet eller kanske snarare utvidgandet af kvinnans medborgerliga rättigheter.

Svenséns uppträdande eller kanske snarare hans sätt att uttrycka sig var icke en bondes. Det väckte därför uppseende, och det var så mycket mera ägnadt att framkalla förvåning, som Svensén aldrig fått någon omfattande boklig bildning. En fattig bondson från Ålems socken (Kalmar län) hade han fått nöja sig med de kunskaper, som kunde meddelas i Ålems folkskola. Lyckligtvis intog denna skola en särskildt gynnad ställning. Den var grundlagd af riksrådet Johan Skytte och ägde ända sedan den tiden vissa privilegier. Det kunskapsmått, den meddelade, sträckte sig också utöfver hvad som bestods i de allmänna folkskolorna. Men lika litet som det var tillräckligt för en folkets representant, lika litet tillfredsställde det Svenséns lifliga och energiska lynne. Kropparbetet vid jordbruket lämnade alltid någon stund öfver, och den använde Svensén noggrant till att förkofra och vidga sitt vetande. I eget hem fortsatte han sedermera att fullkomna sin bildning, och vid detta arbete utöfvade otvifvelaktigt hans intelligenta hustru ett ej obetydligt inflytande på honom.

Svenséns offentliga bana var densamma, som flertalet före och efter honom vandrat. Den började med en allt lifligare verksamhet i kommunens tjänst, och efter kommunens förtroende följde snart valkretsens.

Vid 1859 års riksdag intog Svensén första gången en plats i svenska riksdagen. Han var då medlem af det hedervärda bondeståndet. Hans kamrater i ståndet behöfde ej länge vara i okunnighet om, hvars andas barn han var. Redan samma riksdag väckte Svensén förslag,

om, att kvinna skulle kunna förordnas till att innehafva för henne passande tjänstebefattningar (han nämnde därvid särskildt befattningar i post- och telegrafverken samt klockare-, organist- och skollärarebefattningar). Kompetens härtill skulle hon förvärfva sig genom examen för den lärare eller vid det läroverk, som hon fann lämpligt. Detta var Svenséns första försök att bereda kvinnan en friare, framför allt mera själfständig verksamhetskrets.

Såsom detta förslag förelåg, led det emellertid af en oformlighet, den nämligen, att kvinnan kunde förvärfva sig kompetens till dessa platser endast på en krokväg. Svensén själf torde nog hafva märkt denna brist, ehuru han af sitt sangviniska lynne och sitt lifliga intresse för saken förmäddes att framlägga förslaget. I den varmhjärtade motivering, hvarmed han inleder sin motion, framhåller han också med eftertryck den af ständerna förut behandlade frågan om »kvinnans undervisning och upptagande inom fosterlandets bildningsanstalter», och han betonar särskildt, att, om nu staten ej hade något att uppoffra för kvinnans intellektuella bildning, den åtminstone kunde lämna henne tillträde till lämpliga tjänster.

Frågans första behandling tillkom det s. k. allmänna besvärs- och ekonomiutskottet. Förslaget blef i det stora hela ej ovanligt mottaget. Utskottet erinrade om, att kvinnor redan förut kunde antagas till lärarinnor i folkskolor, och utskottet erkände tillika statens plikt »att lämna utväg åt kvinnan att bereda sig den förbättring i ekonomisk ställning, hvar till hennes anlag och insikter kunna berättiga henne». Utskottet föreslog också, att kvinna skulle få rätt att bekläda organistbefattningar och tjänster vid telegrafverket. Men alldenstund frågan om kvinnans användande vid telegrafverket just då var beroende på utredning, nöjde sig rikets ständer och sedermera regeringen med att lämna den begärda rättigheten rörande organistbefattningar. Och detta blef hela resultatet af Svenséns första försök.

Men han släppte icke sitt tag. Följande riksdag 1862 framlade han ånyo ett förslag om rätt för kvinna att antagas till befattningar i statens tjänst, särskildt vid post- och telegrafverken samt vid allmänna sjukvården. »Kvinnan måste frigöras i arbete och förvärf», förklarade Svensén, och han sökte visa nödvändigheten därpå, genom att anföra det faktum, att den 31 december 1855 funnos i riket 111,096 flere kvinnor än män. Vare sig nu denna hänvisning till siffrornas språk gjorde verkan eller folkrepresentanterna tänkt närmare på saken, säkert är, att Svensén fick, icke sin vilja fram, men i stället ett ampelt erkännande för sina idéer. Rikets ständer förklarade sig nämligen anse »tidpunkten vara inne att utvidga kvinnans rätt till anställning i det allmänna tjänst». Samtidigt anhöll ständerna, att regeringen måtte vidtaga åtgärder i denna riktning. Sådana åtgärder vidtogos också i fråga om anställning i postverket. Telegrafverket blef däremot stängd för kvinnan; åtminstone blef hennes anställande därstädes beroende på telegrafstyrelsens pröfning i hvarje fall.

Outtröttlig i striden för sina idéer återkom Svensén redan riksdagen 1865 med ett förslag till utvidgande af kvinnans medborgerliga rättigheter. Han ville med detta förslag bereda kvinnan rätt till akademiska examina samt rätt till anställning vid statens järnvägstrafik och till passande befattningar på den civila tjänstemannabanan. Inom riksdagen tyckes denna fråga hafva framkallat åtskillig oro. Bland de många yttranden och reservationer, till hvilka

den gaf anledning, höra flere berömda namn, såsom exempelvis frih. J. G. N. S. Åkerhielm, greve R. de la Gardie, herrar P. von Ehrenheim, C. Treffenberg och professor Ribbing. Den sistnämnde framkom härvid med påståendet, att den filosofiska gradens absolverande »liksom i allmänhet vetenskap i ordets strängaste bemärkelse för kvinna helt enkelt är omöjlig». Erfarenheten har sedan visat, att denna den filosofiske professors sats ej hållit streck. Allehanda farhågor och förslag uttalades i riksdagen under denna frågas behandling. En ledamot af prästeståndet ansåg, att den ogifta kvinnan borde försörja sig genom handarbete, och ville därför höja tullen å fruntimmersprydnader. Andra befarade, att samtliga statens ämbeten skulle råka i händerna på kvinnor. Frågan förevar flere gånger hos stånden, men stötte på motstånd, särskildt hos prästeståndet. Slutligen löstes den dock så, att rikets ständer anhöllo, att k. m:t ville vidtaga åtgärder, hvarigenom kvinnan skulle få rätt till anställning i lämpliga tjänster och befattningar samt rätt att aflägga de kunskapsprof, som fordras för dylik anställning.

Det var den sista ständsriksdagen, som på detta sätt, tack vare Carl Johan Svenséns initiativ, sökte värna om kvinnans medborgerliga rättigheter. De praktiska resultaten af detta beslut kommo visserligen ej genast, men otvivelaktigt står det i ett nära samband med regeringens beslut af 1869 och 1873, genom hvilka kvinnan erhöi rätt att aflägga såväl studentexamen som flere akademiska examina.

Naturligtvis hade Svensén under sin politiska bana hunnit syssla med mångahanda andra ärenden. Hans anföranden och förslag gingo i afgjordt liberal anda och han stack ej under stol med hvad han tyckte och tänkte. Inom riksdagen blef han, ehuru många hånade honom för hans verksamhet till kvinnans bästa, ansedd, och 1868 var han en af dem, som deltog i stiftandet af det s. k. nyliberala partiet.

Svensén hade nu nått ett mål. Hans lifliga natur nöjde sig dock ej därmed. Sedan han nu ordnat kvinnans medborgerliga rättigheter, blef det hans uppgift att söka gifva henne en ställning inom äktenskapet. Han väckte i detta syfte förslag i fråga om giftomannarätten. Dessa förslag, hvilka afsågo, att myndig mö icke skulle stå under giftoman, väcktes vid 1868 och 1869 års riksdagar, men synas ej hafva blifvit behandlade af riksdagen. Åtminstone var detta fallet 1868. Den korta motivering, som åtföljde Svenséns 1869 förnyade förslag, är så karaktäristisk för hans sätt att tänka och uttrycka sig, att vi här anföra den fullständigt:

Då människans rättigheter allt mera göra sig gällande, vore det en protest mot helgden af dessa rättigheter att hindra kvinnan att vid en af de viktigaste handlingarna följa sin öfvertygelse eller vid ingäendet af äktenskap. I alla civiliserade länder har man bestämt en viss ålder för kvinnan, då hon förklarar myndig icke allenast i afseende på sina ekonomiska angelägenheter, utan ock i fråga om hennes rätt att välja make.

Om dessa Svenséns förslag sålunda ej direkt uträttade något, hafva de indirekt ingalunda varit utan verkan. Äfven denna fråga blef ej genast löst, men löst blef den i alla fall. År 1872 utkom den kungliga förordningen, som gjorde Carl Johan Svenséns förslag till en ännu gällande lag.

Då denna förordning utfärdades, tillhörde Svensén ej längre riksdagen. Efter det nya representationsskickets första treårsperiod drog han sig tillbaka till hemmet, där han tillbragte de närmaste sex åren, tills han 1876 än en gång inträdde i svenska folkets representation. Åren

började nu taga ut sin rätt, och härtill kommo ändrade politiska förhållanden, för hvilka Svensén att börja med åtminstone kände sig främmande. Han anslöt sig så småningom till landtmannapartiet, ehuru det, sanningen att säga, ej finnes mycket gemensamt mellan detta praktiskt nyktra parti och den sangviniske entusiasten Carl Johan Svensén. Hans håg började dragas till andra ämnen och intressen, hvarjämte han flitigt deltog i riksdagsarbetet. Än en gång ville han dock kämpa en dust för kvinnans frigörelse, denna gång i ekonomiskt afseende, och det var i sådant syfte han 1877 frambar ett förslag om gift kvinnas äganderätt. Den gången blef Svenséns arbete utan resultat. Lagutskottet afstyrkte obarmhärtigt förslaget, och i den korta diskussion, som i andra kammaren föregick förslagens förkastande, hade Svensén förgelset höra sin egen bänkkamrat Nils Peterson i Runtorp tala emot förslaget. P. använde därvid det för båda parterna ganska betecknande uttrycket, att Svensén »i något förtjusningens ögonblick» åtagit sig faderskapet för motionen (förslaget härledde sig ursprungligen från Föreningen för gift kvinnas äganderätt i Stockholm).

Detta var inom riksdagen Svenséns sista dust för kvinnan. Riksdagens uppmärksamhet och tid togos i anspråk af andra större frågor. Själfbörjade Svensén draga sig undan från det mera ansträngande riksdagsarbetet. Hans hälsa var ej den bästa; kanske tyckte han sig märka, att en ny anda, som var främmande för honom, kommit in i riksdagen. Lifligt intresserad för sin sak höll han dock ut till det sista, och han kvarstod ännu såsom representant för sin valkrets, då döden d. 28 sept. 1883 bortkallade honom.

Af de många, som arbetat för kvinnofrågans lösning, har ingen praktiskt och positivt fört den framåt såsom Svensén. Något torde väl berott på den gynnsamma tidpunkten, men detta faktum kan ej förringa Svenséns förtjänst, hans nit i arbetet och hans intresse för sin sak. Detta arbete saknade ingalunda sina törnen: stickord och spelosor från motståndare eller från dem, som ansågo dylika ämnen alltför obetydliga. Dess mer må hans minne aktas och hedras, och säkert skola ej ens hans forne motståndare draga sig undan, då det nu gäller att gifva detta minne en fast och varaktig form genom en vörd på den nitiske kvinnokämpens graf. Skulle några af Iduns läsarinor med ett aldrig så litet bidrag till detta minnesmärke vilja hedra den varme förkämpe för deras kön, så kan anteckning ske å Iduns byrå, där i detta syfte ock en lista finnes framlagd.

H. L. Victorin.

Vinter.

Af Georges de Peyrebrune.
Öfvers. för Idun.

De fröso förfärligt i sin vindskammare i sjätte våningen, som låg så nära under taket, att snön på takpannorna liksom tryckte på deras skuldror. Mannen sade: »Om vi skulle gå ut?»

Hans hustru, som åren och kölden gjort loj, svarade: »Hvarför det? Vi ha det inte bättre på gatan.»

Men den gamle mannen, som ännu var lefnadskry, envisades: »Man kunde i alla fall gå in på järnvägsstationen för att värma sig

och kanske också få några öre af hyggliga människor utanför restauranternas dörrar. Så, kom och låt oss föröka!»

»Jag är trött och hungrig, låt mig stanna. Ack, om jag bara finge dö i natt!»

»Dina önsknningar äro bra anspråksfulla. De stekta sparvarne flyga en inte i munnen, ens när man skall till att dö; man får allt göra något därför. Det vore nog det bästa, men för den saken behöfde man en kamin och för tio öre kol, och just det felas oss.»

»Du gör orätt, min gubbe, i att tänka på döden för dig själf. Du är ännu frisk. Om inte precis som förr, då du arbetade i stenbrottet, men då det blir tövader, behöfver man gatsopare, och med litet tur kan du få arbete. Du har ännu krafter nog att sköta kvasten.»

»Jag fryser,» huttrade mannen; »jag är nästan naken. Se där, man ser ju bara skinn. Det är dock nedrigt, att man vid sjuttio-två år, då man släpat och slitit hela sitt lif, inte skall kunna få dö i ro som en hund på sin halm... Seså, kom med; kanske ger man oss en allmosa, om vi visa folk vårt elände; här svälta vi ju i hjäl utan hjälp. Nå, vill du då packa dig upp och komma!»

»Jag kommer strax,» svarade hon gråtande; »men det säger jag dig, hit upp kommer jag aldrig mer.»

Det snöar. Glanskis betäcker trottoarerna; gaslågorna lysa bleka bakom butikernas skyltfönster. Vinden piskar ansiktet som med nålar. De få passerande ila förbi, inbyttade upp till ögonen. På herrskapekipagen klatscha pälsbrämde kuskar med all fart på hästarne och alla människor storma fram så fort för att skydda sig för den isande blåsten, att de två fattigglapparne ej ens hinna frampressa de enda orden — »en slant!»

Sedan de en god stund fåfängt bidat, drar den gamla kvinnan mannen med sig. En skärande hosta söndersliter hennes bröst, men hon hejdar sig ej, utan leder honom fram efter välkända gator. Snart dyker Seines svarta fåra fram ur den täta snöyran, likt en jättelik katafalk infattad mellan höga lanternor med gyllene sken.

Mannen har begripit; han viker tillbaka, som hästen stegrar sig vid afgrundens rand, och rosslar: »Nej, nej!»

»Hvarför ej,» frågar hon och omslingrar honom med sina armar, »det vore ju så fort öfver. Hur skönt skulle vi icke sofva denna natt, min gubbe!»

»Hu, jag fryser,» säger han och gör allt fortfarande motstånd, medan hans tänder klappa mot hvarandra. Och han upprepar mekaniskt, med stirrande ögon, en tanke, som plötsligt tyckes upplysa mörkret inom honom: »Nej, nej, icke så,» ropar han med ett hest skratt, som klingar håligt i hans bröst. »I dag skola vi skratta, min kära gumma! Vi skola ha en lustig begrafningsfest.»

— Det fryser på så skarpt, att man måst inställa byggnadsarbetena, och detta är äfven fallet i Passy, där bangården på den ena sidan kransas af villor. Störda i sin ro af dessa arbeten, ha beboarne för en tid lämnat sina lägenheter. De äro väl stängda, men genom trädgårdarne lätt tillgängliga.

Kort före midnatt ströko två skuggor omkring ett af dessa öfvergifna hus. De gingo så långsamt, så utmattade af hunger och köld, de båda gamla, att de knappast syntes röra sig. Nu knarrade en dörr, som, utan tvifvel murken, gifvit efter för en lätt stöt, och djup tystnad låg åter öfver det tjocka snötäcket.

De olyckliga befunno sig på en gård, och mannen, som kände vägen, gick fram emot

byggningen, följd af sin hustru, som hotade att kvävas af hostan. Så klirrade en krossad ruta, det var allt.

Mannen, som stigit in genom fönstret, syntes åter på tröskeln till en dörr, där hustrun väntade honom. Båda stego in och bommade för ingången. De smögo sig till köket, tände en lampa och sågo sig omkring. De sökte hvarken skafferiet eller källaren, men väl platsen för veden. Kvinnan rafsade samman kolen i sin söndertrasade kjol, mannen belastade sig med ved, och ända till randen fyllde de spiseln i matsalen därmed. Ändtligen skulle de kunna värma sig!

O, denna kosteliga värme, som så småningom spred sig! Hon grät af glädje öfver den, och han skrattade. Hopkrupen framför eldstaden, hvars murar hon smekte med sina händer, mumlade den gamla kvinnan: »Hur ljufvigt varmt det är!»

Men han svarade: »Skada, att man inte har något att tugga på, annars skulle vi ha haft ett härligt kalas.»

Hon snyftade.

»Bah,» fortfor han skämtande, »den som soffer, han äter. Sätt dig bredvid mig, min kära gumma!»

Han drog en länstol till närheten af elden, hjälpte henne att sätta sig bekvämt däri och kysste henne rörd på pannan.

Hon log, redan halft i sömn, och hviskade: »Min Gud, hur skönt det är!»

»Inte sant?» sade han. »Vi moja oss som millionärer. Men jag skall också ha mig en stol bredvid din. Du tillåter väl, gumma?»

Hon mumlade, nästan somnad: »Ja, bredvid mig, mycket, mycket nära, som...»

»Som förr, när vi ännu voro unga, när man ännu kunde arbeta och åt hvarje dag. Hur vi älskade hvarandra då!»

Hon stammade: »Men nu äro vi gamla. Hur fort den goda tiden gick öfver!... Jag är så hungrig,» tillade hon sakta.

»Så sof då,» svarade han.

Men hon fortfor: »Finns då här alls intet att äta eller dricka?»

»Men, min gumma, vi äro väl ändå inte några tjufvar!... Väck inga onda tankar hos mig. Äfven jag är hungrig... min Gud, du vet, hur hungrig jag är!» Och han lutade sin öppna mun mot elden, som ville han dricka den framströmmande värmen. Då skalf hela hans kropp, men hustrun hade somnat djupt in.

»Ändtligen,» sade han. Och nu reste han sig långsamt och gick med lätta steg genom rummet. Det var väl stängdt, och tunga gardiner hängde för dörrar och fönster. Så gick han tillbaka till spiseln och drog spjället för; en tjock, från rök vältrade fram, utbredd sig långsamt och fyllde rummet. Och den olycklige lutade sig åter tillbaka i sin länstol, bredde ut sina lumpor på den med gyllene arabesker sirade purpursammeten och lutade sig nära intill sin sofvande hustru, som han betraktade med en stelnad, hård blick. Men han tänkte icke tillbaka på det lif, som han skulle lämna. Han föreställde sig i sitt inre, hvilken uppsyn villans ägare skulle göra, då de en vacker dag komme hem och funne de stelnade, förfärliga liken. Det skulle helt säkert harma dem och störa deras aptit i denna koketta sal, där silfverservisen glänste bakom buffetens spegelrutor. Och han tänkte sig, huru han skulle göra sin ursäkt, stryka af sin mössa och säga: »Förlåt, mitt goda herrskap; men när man vill dö och inte hemma har, hvad därtill kräffves, så får man väl lof att låna, eller hur? Vi ha brutit oss in hos er,

det är sant, men det skedde i den goda afsikten att befria det ärade herrskapet, som inte bekymrade sig om oss, från två onyttiga varelser, hvilkas blotta åsyn är oangenäm i en så vacker och rik stad, där hela världen dansar, leker, skrattar och roar sig. Hvarför finns det ingen afgrund, i hvilken alla människor, som sakna bröd, kunde få störta sig? Det är en brist hos en god regering. Man skulle ge dem en sista tallrik soppa och så... krasch! Det vore den sista utvägen... Sof godt, min gumma, min enda kära! Det är vår sista natt... Hur vacker var du ej vid tjugu år! — Minns du det ännu?... Det var om våren, när äppelträden blommade... fälten... den gröna skogen... Hjälp, jag kväfs! Du gode Gud, hvarhelst du finns... och ser ned på oss...»

Den fräna röken steg och steg alltjämt. Den omsvepte de båda gamla, som rosslade något, men så blefvo tysta. Nu sofvo de hand i hand med halföppna munnar, som ville de le mot änglarne.

Misskända vänner.

En ropandes röst*

Hos vår hederlige skomakare såg jag en dag ett litet inackorderadt barn af det slaget, som icke får lära känna sina fäder. Den lilla hade ingen lekkamrat, icke en gång någon enda tarflig leksak, där hon satt ensam för sig själf på golfvet. Då öppnades dörren, och en liten pig och treflig hund kom inrusande och sprang genast fram till den lilla. Jag återtager mina ord: den lilla flickan hade verkligen en enda lekkamrat och, som det syntes, en, som var snäll och tillgifven. Det var ett nöje att se de två tillsammans, huru Max lät misshandla sig af sin oförståndiga kamrat, som ryckte honom i örönen, drog honom i svansen m. m., korteligen fördrog en behandling, som han bestämt icke skulle tålt af någon annan. Jag erinrade mig hafva sett dylikt förut: fall, då hunden uppenbarligen förstätt, att det dels icke var illa menadt, då man handskades skäligen illa med honom, dels berodde på barnslig brist på eftertanke. Max och den lilla voro vänner, som förstodo hvarandra.

Men en dag, strax på nyåret, mötte jag mästarn med Max i koppel.

»Jag skall till vet'rinären med Max,» upplyste han.

»Är Max sjuk,» frågade jag.

»Nej, men jag har ej råd att ha honom längre, de hafva satt upp hundskatten till 15 kronor.»

Det var så. Nu, i en tid af arbetslöshet och dyrhet, har ett fåtal män, som, hvilka deras insikter för öfrigt än äro, antagligen icke rätt besinnat, att det gifves folk, för hvilka fem kronor är en riktig summa, och att det finnes de, för hvilka en hund är deras enda sällskap, utgifvit en ukas af mycket nedslående innehåll. Den Stockholmsbo, som icke har hjärta att skilja sig från sin kanske trognaste vän, skall därför plikta med en i hans ställning måhända rätt betydlig summa. »Hunden är människans största eröfring på jorden,» för att anföra en icke så aldeles förkastlig auktoritet, Buffon; han står i pietetens tjänst, så att förhållandet till hunden visserligen är ett förhållande till ett djur, men ett djur, som icke något annat, hos hvilket man tydligen spårar ansatser till moralitet, till hjärta och kärlek. Huru mycket kan ock icke »bara en femma» betyda för den, som på öret har uträknadt, hvad som skall räcka i månader, och för hvilken den opäraknade utgiften har en särskildt rubbade och hushållsschemat förstörande makt. »Tål du det, så tål

* Vi ha ej velat neka den »ropandes röst» att söka skaffa sig gehör i våra spalter, då den nog torde uttala, hvad många i tyshet kända; men vi kunna ej undgå att för vår del reservera oss en smula till förmån för hrr stadsfullmäktige, som nog också haft hvad man kallar sina »randiga skäl och rutiga orsaker» för hundskattens höjande.

Red. af Idun.

du det med,» och så kan det pågå, tills all förmåga att tåla är slut.

Vi hade sett ett barn, hvars enda förlustelseämne var den lilla hunden; vi hafva också sett gamla ensamma fruntimmer, hvilkas behof att bredvid sig se någon lefvande varelse blifvit fyllt af en stackars hund. Vi medgifva, att sistnämnda slag af hundar icke förefallit oss synnerligen behagligt, och om den ensliga gamla blifvit knarrig och trumpen, därför att lifvet farit illa med henne, har hennes dagliga sällskap så tämligen modellerat sitt lynne efter hennes. Han är misstroten emot folk, som hon är det, och hennes antipatier blifva också hans. Men hvad gör detta? Bjäbbar den lille hunden mot oss, då vi möta honom och hans ägarinna, visar han med sitt uppförande, att han i oss finner misstänkt folk, så är den saken hjälpt med litet humor, ty saken låter väl se sig från en lustig sida. Om Bob eller Tusse gör oss den eller den förtreten, behöfva vi icke taga detta så seriöst, allra minst hafva vi rätt att från ett enstaka drag komma med allmänna slutledningar.

Sven Nilsson berättar i sina *Dagboksanteckningar* från en resa 1819, huru han, efter att ha fått vada i land från en usel båt, sökte och fick tak öfver hufvudet under sin sista natt i Norge. Själflåg han på en träbänk, hans roddare på golfvet. »Det var märkvärdigt,» fortfor den berömde naturforskaren, »att se, hur min hund vid detta tillfälle mot all vana betedde sig. Han tyckte sannolikt, att jag kunde vara i fara i en så vild trakt, ensam, blott omgifven af dessa främmande karlar; ty så snart jag hade lagt mig, kröp han upp och lade sig vid mitt hufvud och blef liggande där hela natten med vidöppna ögon, skarpt fästa på min omgivning.» Vid sådana tillfällen kan man få klart för sig den enorma anslutning hunden har till människan. Vårt stockholmslif är visserligen icke ägnadt att låta hundens alla goda sidor framträda, men äfven här göra sig de bästa af dem gällande, såsom hans rörande trohet, hans tacksamhet och tålighet. Och hvilken vet, hur många inbrott och öfverfall han här årligen förekommer, hvarom förbrytares bekännelser nog kunde bära vittne? Men hvad vore t. ex. lappen utan hund, och låtom oss själfva befinna oss i mark och villande skog, där vi hafva så mycken hjälp af hunden, och man skall icke motsäga oss, då vi påstå, att hans betydelse för människan är rent af ett supplement, som så ansluter sig till vår natur, äfven i dess högre afdelningar, att det gör honom värd att kallas en vår vän. Unnom de små i samhället och i hemmen, de fattiga och sjuka en sådan vän!

N. K. S.

Inne och ute.

Herr och fru X—s våning strålade i rik elektrisk belysning, valsens toner ljödo hänföraende och berusande, och par efter par dansade lätt fram öfver det bonade golfvet. Supén var serverad, vinerna hade flödat i rikt mått, och stämningen var synnerligen animerad. Oaktadt den långt framskridna tiden — klockan hade redan slagit två —, kände de unga ej någon trötthet. Det enda som besvärade dem, var den starka värmen, och innan kotiljongen skulle begynna, måste man därför lufta något i salen. Fönstren slogos således upp; det härligaste mänsken belyste den snöhvita gatan, där släde efter släde stod färdig att hemföra de balbesökande.

Därute besvärades man ej af värme. Temperaturen hade där nedgått till — 17 gr.; och både kuskar och hästar fröso grundligt. De förre kröpo stundom in i täckslädarne, stundom gingo de rundt omkring desamma, stampande med fötterna och slående med armarne för att därigenom söka i någon mån bibehålla kroppsvärmen. Men hästarne? Ja, de måste stå stilla, skälfvande af köld i hvarje led. Bättre hade för dem varit att med sina slädar tillryggalägga en eller annan mil än att stå här timme efter timme och frysa.

Kuskarne sågo med långtansfulla blickar upp

till de upplysta fönstren: skulle då dansen aldrig taga slut? Skola vi stå här ännu en timma, få vi väl influensa allesamma. Ack, den som ändå hade en kopp varmt kaffe eller ett glas punsch att värma sig med, suckade de. Men därefter fingo de sucka förgäves. Ingen tänkte på vare sig kuskar eller hästar; därtill hade man i danssalen alltför angenämt.

Kotiljongen pågick som lifligast; den var förtjusande rolig, dekorationer och blommor utdelades i öfverflöd. —

Kotiljongen var slut, men icke kunde man därför sluta dansen.

»Älskade mamma!» bad äldsta dottern i huset, »vi få väl ännu en vals?» — »Men mitt barn, slädarne hafva redan väntat mer än en timme, och hvad tror du, hyrkuskarne skola säga därom?» — »Åh, mamma, därför få de ju hederligt betaldt. Alla herrarne omringade mig nyss och bådo, att vi för all del skulle få ännu en vals. Kära snälla mamma, det har du väl icke hjärta att neka oss.»

Nej, naturligtvis hade hon icke det, hon var ju en så öm moder, och det var så roligt att se ungdomens glädje. —

Slutligen serverades kaffet, och de unga skulle under tiden något svalka sig efter dansen, på det de ej måtte under hemfärden förkyla sig i de kalla slädarne och få influensa, som ju härjade så förskräckligt, att man hvarje dag fick läsa i tidningarna om vänner och bekanta, som dukat under för densamma.

Ändtligen var balen slut och gästerna kommo ner, insvepta i varma pälsplagg. Man uppsteg i täckslädarna, icke ett enda vänligt ord yttrades till kuskar och hästar; de förre fingo hederligt med drickspengar, och detta vore ju för dem tillräckligt. Om de genom förkylning under den långa väntan ådragit sig lifsfarliga sjukdomar, som kunde komma att lägga en eller annan af dem i grafven, därpå tänkte ingen, än mindre på de vid sådana förhållanden möjligen värnlösa änkor och faderlösa barn, som dyrt fingo umgälla balgästernas tanklöshet, att icke säga hjärtlöshet.

J. V.

Små »skrikhalsar».

I våras vistades jag uti en läkarefamilj, där hemmet nyligen blifvit välsignadt med en liten efterlängtat dotter. Hvad som där ådrog sig min uppmärksamhet, var det sätt, hvarpå den lilla uppfostrades. Jag säger uppfostrades, ty uppfostran måste nog redan i vaggan taga sin början för att sedan fortsättas år efter år, till dess ynglingen eller jungfrun träder ur föräldrahemmet för att sedan låta sig fostras af tiden, som ofta tyvärr brukar vara en hård tuktare.

Men reflexioner å sido och till ämnet igen! De första tre veckorna hörde man ej mycket af den lilla, hon åt sina bestämda måltider och sof — ja, man kan nästan säga dygnet om. Efter dessa tre veckor kom en annan period i den lillas lif, då hon gjorde natt till dag och så tvärtom, och det är på denna tid jag syftar med min lilla uppsats. Efter att hon flere nätter hade tröttnat modren med sitt skrik, föreslogs, att hon skulle i sin vagn dragas in uti ett annat rum, som beboddes af en nära anhörig, och i hvilket rum jag hade min bostad. Första natten tyckte jag det var rent barbariskt att låta den lilla skrika timme efter timme, utan att ge henne mat eller försöka att gå med henne och på så sätt få henne att tystna; men som det var fadrens

bestämda tillsägelse, att hon fick ligga och skrika, till dess att mattimmen var inne, måste vi uthärda. Det är nu att anmärka, att det var ett friskt barn.

Man vänjer sig vid allt här i världen, så ock kan man bli van att höra små barn skrika, utan att vid minsta gny ryeka upp dem ur vagnen, hvilket eljes brukar vara det vanliga.

Efter en helt kort tid blef barnet så snällt och sof nästan hela nätterna. Till min stora glädje fick jag alltså rent praktiskt bevittna, att med fasthet och uthållighet denna metod tyckes i de allra flesta fall vara hållbar. Barnen afvänjas äfven härigenom att under sin tillväxt nödvändigt hafva någon sittande vid sängen, för att de skola fås till sömn.

Därför vill jag tillråda eder, unga mödrar: skämnen ej bort edra små barn och tron ej, att de dö, om de skrika litet; »det vidgar deras lungor», sade en erfaren läkare. Läggen sedan själfva hand vid deras skötsel, så fram I hafven krafter därtill, ty hvad I försaken för dem af sällskapslifvets behag, fån I igen genom inre tillfredsställelse att hafva uppfyllt de plikter, som försynen pålagt eder såsom mödrar.

En barnavän.

Smånotiser för kvinnovärlden.

Drottningen har under den senaste veckan lidit af opasslighet, dock utan feber. Hon har i följd däraf under denna tid ej kunnat lämna sina enskilda rum.

Drottningen mottog i söndags afton den smärtsamma underrättelsen, att grefvinna Solms Rödelheim, född grefvinna af Solms Laubach, afidit i influensa i Assenheim nära Frankfurt a/M. Vid den hädankallade var drottningen allt sedan de tidiga ungdomsåren fäst med de innerligaste vänskapsband. Grefvinnan gjorde ett längre besök i Stockholm i slutet af 1850-talet. Hon efterlämnar make och sex barn.

Fru Emelie Flygare-Carléns hälsotillstånd är fortfarande ytterst vacklande och ägnadt att inge de största farhågor. Stundtals synes någon förbättring inträda, men däremellan försjunger den gamla i en dödslik dvala. Utgången är också mycket oviss.

Dödens skörd. Den 15 dennes afled här en af huvudstadens äldsta invånare, *Augusta Wilhelmina Heurlin*, född i Venersborg den 9 oktober 1806, och som i något mera än 30 år eller till slutet af 1886 var föreståndarinna för Fruntimmersskyddsföreningen i Storkyrkoförsamlingen.

Den afidna, som hade till föräldrar landssekreteraren i Elfsborgs län, sedermera häradshöfdingen och lagmannen Sven Erland Heurlin, Thorilds vän och mångåriga korrespondent, samt hans maka Lovisa Sophia Sundling, var den sista öfverlevande af fem syskon.

Hon var en begåfvad personlighet, och alla, som med henne kommo i närmare beröring bevara säkerligen i lifligt minne hennes älskvärdhet, aldrig svikande goda lynne, ovanliga arbetsförmåga samt hennes grannliga tillmötesgående mot skyddsföreningens arbetssökande. De sista åren omtöcknades den gamlas själslif, och det fanns till slut endast en föreställning, som hos henne var levande, den att hon ännu hade vid sin sida sin gamla, endast några år yngre trotjänarinna, som, i dopet efter henne uppkallad och uppvuxen med henne i hennes föräldrars hus, sedermera under alla hennes och hennes systrars skiftande öden stannade hos dem, ett föredöme för en trogen tjänarinna. Denna trotjänarinna, *Augusta Vilhelmina Kjellberg*, hade emellertid redan ett par dagar före sin gamla matmoder skattat åt det förgångliga.

— Målarinnan fröken *Amanda Sidwall* är ett bland de offer, som influensan i Stockholm har skördat under de senaste dagarne. Hon afled i en ålder af 48 år. Sin artistiska utbildning erhöi hon hufvudsakligen i Paris. Bland hennes arbeten, af hvilka många varit i hemlandet utställda, kunna nämnas: »Barn som bygga korthus», »In-

tressant lektyr», »Blomsterförsäljerskan», »Lappflicka» (de båda sistnämnda inköpta af franska staten) m. fl. Fröken Sidwall har äfven utfört åtskilliga porträtt, mest af fruntimmer och barn.

Hon var typen för anspråkslöshet och oegen nytta, färdig att glädja sig åt andras framgångar och åt allt, som hon fann vackert och ädelt, men aldrig i stånd att draga den fördel hon skulle kunna hafva af det stora anseende hon i Paris under sitt vistande där åtnjöt i vida konstnärskretsar. Hennes vänner ha i henne förlorat en mild och älsklig väninna och hennes anhöriga en öm dotter och syster.

Kvinlig orkesterdirigent. I dagarne har i norra England en kvinna uppträdt som orkesterledare, hvilket väckt mycket uppseende. Denna dam är en svenska, fröken *Hildegard Werner*, sedan många år bosatt i Newcastle on Tyne, där hon verkat i den dubbla egenskapen af musikalärlarinna och musikskriftställarinna.

Orkestern var bildad af fröken Werner och bestod af idel unga damer tillhörande Newcastle on Tyne's förnämsta societet. Alla voro klädda i hvitt. De unga amatriserna spela uteslutande för sitt nöjes skull. Den äldsta af orkestermedlemmarna är 24 år, den yngsta 10 år. För tillfället var orkestern förstärkt med ett halft dussin medlemmar från The royal theatres kapell.

Teater och musik.

Kungl. operan uppförde i måndags »Faust», i hvilken opera titelpartiet denna gång utfördes af hr *Ödman*, som en längre tid af sjukdom varit hindrad att uppträda. Att han af den väl besatta salongen hälsades med lifligt och välförtjänt bifall är naturligt. Hr *Sellergren* utförde Mefistofeles roll på ett sätt, som tillvann honom rättvist erkännande. Hr S. arbetar sig mer och mer framåt mot första ledet af våra operasångare, rösten har utvecklats och den förr ofta märkbara benägenheten att detonera förekommer nu mera sällan. Hr *Lundqvists* Valentin och fröken *Karlsöhns* Siebel äro välkända prestationer, och fröken *Moritz* utför Margaretas roll på det hela taget erkännansvärdt. Stämman är emellertid något späd och räcker ej alltid till. Hofkapellets ackompanjemang var stundom alltför starkt, så att man långa stunder knappt hörde en enda ton från de sjungande. De »lokale Forhold» äro här betydligt ömtäligare än i gamla operasalongen.

K. dramatiska teatern. Herman Faber — det var ett här i Stockholm alldeles okänt författarenamn, och rätt mycken undran och frågan uppstod ock, när det lästes på affischerna öfver Dramatiska teaterns senaste nyhet. Ett skådespel i tre akter — »Af fri vilja» var dess namn — och som sagdt en obekant tysk författare! Förklaringen kom. Stycket och dess auktor äro i själfva hemlandet nya, så nya att den svenska scenen lär vara den första, som blifvit färdig med sin framställning, ehuru skådespelet redan antagits och förberedes på flere tyska scener. Det kan man kalla påpasslighet.

Bekantskapen var ock i det hela angenäm. Herman Fabers skådespel saknar ej longörer, men har ett väl funnet ämne, som är med talang och kraft behandlad; en del kalkering efter Sudermann är dock märkbar. Hjälden är ännu en gång — något som blifvit betecknande vanligt i moderna dramer — journalist; dess bättre ock för en gångs skull framställd i ett ljus af öfvertygelse och karaktär, som nog torde komma det verkliga lifvet närmare än de vrångbilder af »det fria ordets män», som in- och utländske teaterförfattare på senare tider funnit för godt att gifva oss.

Af detta parti ger *hevr Palme* en varm och sympatisk teckning, genomträngd af den entusiasm, hvilken denna skådespelare ofta ådagalägger; här kommer den till god verkan i Hallers förtvifvade strid emot det tryck, som vill rubba honom från omulighetens väg, i sviktandet och i den slutliga segern. *Herr Hillberg* hade af en figur i andra planet, den låge, krypande Thiele, utmäslat en in i den minsta detalj karaktäristisk typ, en värdig länk i serien af hans genialiska prestationer. Kvällens bifall ägnades ock i väsentlig mån åt honom, och en utsökt lagerkrans blef det yttre inseglet på publikens erkännande. *Herr Fredriksons* Wendorf kännetecknades af den vanliga eleganta säkerheten utan att dock egentligen, synes det oss, äga någon djupare karaktäristik. *Fruarna Fahlman* och *Sandell* fyllde tillfredsställelse de kvinnliga hufvudpartierna, och i sina resp. biroller inlade äfven hr *Gründer* och fru *Littmark* god förtjänst, medan hr

Hedlund som den förföriska doktorn hade kommit mindre väl på sin plats.

Två Essipoff-konserter komma att äga rum härstädes i förra hälften af februari. Programmen var da synnerligen intressanta och upptaga tonverk af Beethoven, Bach, Chopin, Brahms, Liszt, Schumann, Mendelssohn, Rubinstein m. fl. Den celebra pianisten madame Annette Essipoff, som är gift med den berömda virtuosen och pianoläraren Leschetizky, räknas som bekant bland samtidens allra förnämsta förmågor på pianospelets område, och man kan därför af väl grundade skäl förse på henne ett mycket hjärtligt mottagande härstädes.

Den rätta.

Berättelse från landsbygden
af Fanny Chrysanter.

Prisbelönad vid Iduns stora pristävling.

(Forts.)

Nils har blifvit inkallad för att äta, men inte för att hålla predikningar och förmaningar. Och det lönar sej sannerligen inte heller, ty af en dräng tänker jag inte ta' emot några — — Var så god å kom ihåg det hädanefter!

»Ah ja, ni tycks hvarken ha fått eller tagit emot sådana af någon annan heller.»
Det kunde inte hjälpas, hon måste för en gång höra, hvad han tänkte om henne.

Det blef alldeles tyst en liten stund.
»Jag skall göra en mjuk och bekväm stol åt mormor att sitta i.» Det var Nils, som helt lugnt bröt tystnaden, vändande sig med denna försäkran till gumman.

»Nej, nej,» det är inte värdt, »jag sitter bra, som jag sitter,» svarade hon och såg med en ängslig blick mot Ingeborg.

»Äh,» sade Nils glatt, »det finns ju slöjdbod och alla slags verktyg där, så det ska' snart vara gjort. Och det har nog häradsdomaren inte något emot, tänker jag.»

Ingeborg behöfde han icke bedja om lof här till.

Men hon svarade oåtsporad med rösten ännu darrande af harm: »Vi ä' vana här i huset att först tänka på å göra det, som är nödvändigt och nyttigt, innan vi tänka på bekvämligheter. Och,» tillade hon med lidelsefull häftighet, »den, för hvilken ej våra vanor passa, gör bäst i att — att så fort som möjligt — laga sig härifrån — — —

Ett ögonblick såg det ut, som om drängen inte ämnade blifva henne svaret skyldig — — Men så betvang han sig.

Det var nu blott den gamla talan, han ville föra. De förolämpningar, han för egen del erhö, ämnade han icke mer svara på. Och så genmälte han till svar på hennes första utfall: »Det är långa kvällar, och någon arbetstid för min husbonde tänker jag inte taga bort.»

Mormor, som såg med ängsliga blickar än på den ena, än på den andra, bad sakta och ifrigt: »Kära hjärtandes, låt det inte bli några förargelser för min skull.»

Vid bordet hade skratet för länge sedan tystnat, och de unga där sutto nu blott och stirrade med läpna blickar på Nils, som så oförskräckt vågade trotsa Ingeborg, henne, för hvilken de hade så stor respekt. Men äfven på henne — så uppörd, så häftig, så olik sitt vanliga kalla, lugna väsen — sågo de förundrade.

»Det är fasligt, hvad den här drängen vill göra sig viktig och ställa sig i hos mormor,» sade Sofi, så fort drängarna voro utom dörren. Det var till system hon vände sig med denna anmärkning, säker om att få medhåll; och förvissad om detsamma tillade inställsamt Lina: »Ja, men inte passas det honom att ställa sej här å predika å vara oförsk...» hon fick ej tala till punkt, ty med en skarp blick på de båda flickorna sade Ingeborg: »Men det passar er, tycker ni, att gapskratta, då ni ser en gammal människa falla omkull.»

Om stolen blef icke mer talad på flere dagar. Men en morgon, då Nils mötte Sofi utanför ladugårdsdörren, frågade han henne, om hon hade någon sjal eller klädningskjol eller tygstycke att aflåta.

»Jag vet icke,» sade hon helt förundrad, »jag ska si efter — eller — jag ska fråga Ingeborg.»
»Nej! nej!» utropade Nils häftigt. »Kan inte Sofi

tänka ut något själf, som skulle passa som möbelyg till mormors stol? Jag är säker på,» tillade han hjärtligt, »att Sofi skulle vilja göra mormor denna tjänst.»

»Jaså till stolen — Det låg en liten tyekan i tonfallet, men så knyckte hon helt morsk på hufvudet och utropade modigt och beslutsamt: »Ja, Ingeborg får säga, hva' hon vill, men du ska få min röda redgarnsklädnung.»

»Tack så mycket!» Hans svar lät så hjärtligt och varmt. »Jag visste och trodde ju alltid, att...»

Hvad hon visste och trodde, fick Sofi icke höra, ty Ingeborg kom i detsamma ut ifrån ladugården med en mjölkflaska i handen, och fastän hon hvarken med ord eller blick lätsade märka honom, kom sig dock icke Nils för att afsluta den påbörjade meningen, utan stod tankfull och följde med ögonen den höga, smärta gestalten, ända till dess hon försvann inom byggningen. Därpå gick han hastigt in i stallet.

Då Sofi längre fram på dagen skulle taga fram sin röda kjol för att öfverlämna den åt Nils, mötte hon just i dörren till deras rum på vinden Ingeborg, som bar denna kjol på armen.

»Det var bra, att du kom upp,» sade hon helt vänligt, »jag har just stått och sett efter, om din röda hvardagsklädnung här kan ändras på något sätt, men den är verkligen så illa medfaren, att den knappt duger till annat än mattor, fast vi kan ju försöka få en underkjol af den åt dig.»

»Usch!» utropade Sofi förlägen och förargad, »jag vill inte ha den — jag tänker ge bort den!»
»Till hvem, om jag får fråga?»

»De' är min kjol, å jag gör med den, hva' jag vill.»

Sofi tyckte själf, att hon var riktigt morsk och duktig.

»Ja — men se på honom riktigt först, innan du ger bort den,» sade Ingeborg, »han är ju så trasig och fläckig, så att du skulle ju skämma ut både dig och mig med att gifva bort en sådan kjol. Du håller inte dina kläder så snygga och ordentliga, som du borde, min kära Sofi, fast du nu är gamla flickan. Men,» tillade hon med en liten rodnad och till hälften bortvänt ansikte, »är det någon, du nödvändigt vill gifva en klädning, så ta' den här,» hon räckte system en grann, storrändig sådan, »mormor sa' ju en gång, att du skulle få den, efter hon aldrig tänkte begagna'n mer — då ville du inte ha'n, för att han var för gammalmodig, men ta den nu å gör me' den hvad du vill — han är både snygg och hel.»

Sofi tog tyst emot den räckta klädningen och måste i sitt sinne gifva Ingeborg rätt. Det hade allt varit skam att ge Nils den trasiga och smutsiga kjol, hon först tänkt — det förstod hon nu.

I all tysthet öfverlämnade hon den sedan åt Nils, som riktigt fröjdade sig å, att hon nu gifvit prof på ett godt, gifmildt hjärta. Det var nog, som han trott, endast den kärlekslösa omgifningen, som gjort henne till utseedet kärlekslös och tanklös.

Ingeborg frågade aldrig efter klädningen och låtsade icke en gång märka, då hon en morgon inträdde i köket för att börja sina bestyr för dagen, huru den presenterade sig i form af möbelyg på en låg bekväm och stoppad länstol, som blifvit ställd på den gamla pallens plats.

Men mormor, som redan satt på denna pall, hade makat den ännu längre in i spiselvrån och blickade nu därifrån med sin vanliga ängsliga blick mot dotterdottern, då denna utan ett ord närmade sig spisen.

Men så behöfde Ingeborg viskan, som hade sin plats i själfva hörnet, och den gamla, som trodde hon böjde sig efter ett vedträ, tog genast upp ett sådant och räckte henne det.

Flickan slängde trädet ur hennes hand och sade med kort retad röst: »Gör er inte till, utan sätt er där ni ska' sitta, så en kan komma åt, hva' man ska' ha'.»

I detsamma gick någon i dörren, och Nils hälsade god mongon.

Endast mormor mumlade en svag hälsning tillbaka, och närmande sig henne, frågade den unge mannen glatt och otvunget:

»Nå, har mormor provfat sin nya stol?»
»Ne-nej,» svarade gumman tveksamt, »å det är väl bäst att — — —

»Göra det med detsamma nu,» ifyllde han muntert. »Inte kan mormor sitta där inne i vrån, inte, då,» tillade han med en viss skärpa i rösten »sitter ni ju alldeles i vägen för Ingeborg.»

Med halft våld drog han den gamla upp från den hårda träpallen och satte henne i den nya stolen, frågande:

»Sitter mormor bra?»
»Ja då! Ja då!» De vänliga ögonen stodo

fulla af tårar. »Men inte kan jag få sitta i den här fina stolen jämt, inte, å så kanske,» hon såg mot bordet, där Ingeborg stod stel och orörlig, »kanske han tar för stor plats.»

Äfven Nils såg bort mot den »elaka, styfsinta flickan,» som han i sitt inre kallade henne, och ett ögonblick kände han sig riktigt frestad att gå fram och sjunga ut med, hvad han tänkte om henne och hennes handlingssätt mot den stackars mormodern, men han visste ju, att han ej skulle uträtta något därmed, kanske han till och med skulle göra gummans belägenhet än värre därigenom. Det var väl bäst att tiga.

Och så frågade han med så lugn röst han kunde antaga: »Hvad säger Ingeborg, tar stolen verkligen för stor plats?»

Flickans vanligen bleka kinder hade en hög färg, då hon vände sig om och svarade:

»Nej bevars! Nog kommer jag fram alltid.»

»Om,» började åter Nils, i det han sysslade med stolen, »Ingeborg ville vara snäll och se, så är här en liten skifva vid ena sidan, som kan fällas upp och vändas framåt för att tjänstgöra som bord, när mormor äter.»

Men Ingeborg ville hvarken se eller höra; kaffe pannan, som visade benägenhet att koka öfver, tog all hennes uppmärksamhet i anspråk.

»Men, kära, det blir alldeles för stort besvär för henne,» yttrade mormor med ängslig röst.

Nils såg med riktigt bevakande blick på flickan. Skulle hon då icke kunna med ett enda vänligt ord försäkra den stackars gumman, att hon gärna ville åtaga sig det lilla besväret att fälla upp och vrida fram skifvan?

Men nej! Ingeborg, som mött hans blick, krökte blott därvid sina läppar till ett spetskt leende.

»Mormor kan nog fälla upp skifvan själf, se här, det går så lätt.» Och han visade den gamla, huru hon skulle göra.

När han så var färdig att gå, fattade hon med sina båda skrumpna händer hans hand och sade med rörd, darrande röst: »Tack tack! Gud välsigne dig!»

Nils lämnade rummet.

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Anna Maria Lenngren och Svenska akademien.

I senaste nr af Idun står i slutet af artikeln »Våra författarinnor inför Svenska akademien» orden: »och slutligen ägnade Böttiger hennes minne den sköna sång, som på akademiens högtidsdag 1859 upplästes.» Detta var emellertid ingalunda sista gången Svenska akademien velat hedra Anna Maria Lenngrens minne. En än större utmärkelse afsågs därmed, att å akademiens hundra-årsfest C. Snoilskys för tillfället författade poem »En afton hos fru Lenngren» upplästes. Detta skaldestycke finnes intaget i Snoilskys dikter, 4-de samlingen, 1887, s. 65. Framhållandet vid detta tillfälle af minnet af »akademiens osynliga ledamot» var så mycket mera betecknande för akademiens uppfattning af skaldinnans betydelse som, förutom af Wirséns högtidsdikt, nämnda dikt af greffe Snoilsky var den enda, som vid det högtidliga tillfället framsades, och således Anna Maria Lenngren var den enda skald, som på detta sätt särskildt utmärktes. Såsom icke ledamot kunde hon icke inflätas i akademiens egen minneskrans, utan erhö, sin egen runa.

A. B—z.

Innehållsförteckning.

Alma Kjellberg. (Med porträtt.) — Lycka; af Mathilda Langlet. — Ett litet hem; af Laura Fittinghoff. — Vid Rubikon; poem af . . . — Den första fläcken; af Maria Nyström. — En förklaring. — Carl Johan Svensén; af H. L. Victorin. (Med porträtt.) — Vinter; af Georges de Peybrune. Öfers. för Idun. — Misskända vänner; en ropandes röst; af N. K. S. — Inne och ute; af J. V. — Små skrikhalsar; af En barnavän. — Smånotiser för kvinnovärlden. — Teater och musik. — Den rätta; berättelse från landsbygden af Fanny Chrysanter. Prisbelönad vid Iduns stora pristävling. (Forts.) — Från Iduns läsekrets: Anna Maria Lenngren och Svenska akademien; af A. B—z.

Förlofnings- och vigselringar
ständigt lager hos
Juvelerar HALLBERG Stockholm.
Order från landsorten expedieras omgående.

Perlhalsband, gammalt guld, silver och juveler uppköpas konstant eller tagas i utbyte mot moderna arbeten. Om gamla saker insändas från landsorten, sändes likvid pr omgående.
Juvelerar HALLBERG, Stockholm.